

zaur Muhsu Paschu kanalejas viispaibraldneelu kelsareenes Marijas eeslabstu leetäs — pee Aisgahdnibas Padomes (Опекунскій Собѣтъ). Waldosham senatam un Aisgahdnibas padomei gadijumos, kuri pahrtneeds wiinu waras robeschias. Jolliubdas Muhsu atlauja likumä noteikta lahtibā.

XXXII. Somijas leelusas eedfishwotajeem dahnami scheblaibas parahdijumi un atveeglojumi us feloscheem pamateem:

1) Atlaischami wiis libds 1. janvara 1904. gada mafajumi un libds Muhsu Tronamanteneela peedsimchanas deenai nepeedshki personiski nodostu un seemes obrolmafajumi, parahdā eeslattas mafajumi semala schkrā, mafajumi par kura slimnizas us paschu rai zitu privatpersonu rehkiu ustureto, lä ari sumas libds 2400 somu markam kromam par labu, los peedsenamas no amata personam, ja peedsenamä suma wainigajam uslita ne wehlak lä 3 gadus pirms Muhsu Tronamanteneela peedsimchanas un ja pee tam persona, no kuras nahlos schabds peedsinums, nam atslita par wainigu pee kroma wainigos no peenahluma atlhdinat zaur wiinu pahrklyumeem zeetusham personam padaritos shabdi un saudejumus.

2) No aisdewumeem, kuri issneegti preelsch pahrtitas nerachas peemeketo argabalu eedfishwotajeem naudā, graudos un miltos un kuri libds Muhsu Tronamanteneela peedsimchanas deenai wehl naud atlhdinati, atlait zeturto daku no scho aisdewumu pirmatnejd apmehra. Ja libds mineta deenai no schabda aisdewuma naud paljaks parahdā wehlak par weenu zeturto daku no wiis aisdewuma, tad schis atlsums atlaischams pilnigi.

3) No Somijas kroma libdsleelieem pahrvedami 3 miljoni marku neaisteekamä sondä preelsch Somijas besseems eedfishwotajeem, las nodibinats, ispildot Wisaugstalo powehli no 6. (19.) februara 1901. gada.

4) Dschit no rehkinem wiis libds Muhsu Tronamanteneela peedsimchanas deenai piskehtu un laulu fabeedribam uslito naudas sodus par kura klausibas komisiju lozelju neliswheleschanu 1902. un 1903. gados, ja schis fabeedribas ir scho kuru peenahlumu ispildijuscas 1904. gadā.

5) Teem Somijas eedfishwotajeem, kuri bes atlaujas atlhdjuchi dñmteni, waj ari aigabiuschi no Somijas kugeem ahrsemju osäts, dodama teesiba, nebaidotees no koda par nealauju aiseebanu, atgrestees us Somiju, gada laikä no Muhsu Tronamanteneela peedsimchanas deenas, ar to nosazijumu, ka personom, kura jaispilda kura klausiba un kuras pebz Somijas kura klausibas lituma waj pebz sevishceem noteikumee fajumos pree abildibos par patrakigu dñmtenes atlhdchanu, pebz atgreshandas dñmtenes labrahtigi jaerelbas weeteli kura klausibas komisiju. Teem, kuri wehlas budit scho Muhsu scheblaibu, bet kureem naud eespehjams atgrestees libds minetam terminam us Somiju, libds scha termina istezeschanai jagreschachas augschineta noluhiä pee Muhsu ahrsemes dñshwojochem suhtneem, diplomatisleem agentiem waj konjuleem.

6) Atshabinat no koda kura klausiba eesfauzamos, kuri bes litumisem eemfleem atrahwusches no kura klausibas ispildijuscas, ja wini tibz mehnesku laikä pebz Muhsu Tronamanteneela peedsimchanas deenas labrahtigi eerodas kura klausibas komisiju.

7) Wiis, kuri padarijuschi noseegumus, par kureem likumä noteikta austalaisi sods — naudas sods kromam par labu ne pahri par gabu, islehgchana no deenesta, waj atlhdinachana no amata ispildijuscas, pret kureem libds Muhsu Tronamanteneela peedsimchanas deenai naud eesfahla kriminalismelieschanu, waj naud dots teefas spredums, waj ari dñtai noteihajoschachas spredums naud ispildit, waj kuri wehl ispilda no teefas uslito sodu, — a t s a b i n a m i n o t e e f a s u n f o d a . Schi scheblaibu neateezas us personam, kuras isdarijuscas sabbibas, ischlehrdeschanu, sagtas mantas fahpochanu, kulturochanu, kahpochanu, viltosumus un wiispaibrigi noseegumus, zaur kureem soudē pilsonisko ustizibū

50 miljoni, 20 gadus atpalak tilai 13 miljoni, tä ja 20 godu laikä ta zehlusas wairok nela fahlabrigā mehrā.

Blaikus lopmoderneezibam jamin lä danu laufaimneelu fabeedrochandas panahkumi — lopigas zuhku lautuv es. Schimbrischam tahdu pastlahw 29 ar 67,200 valibneekem. Bes tam Danijs ir wehl 24 priwatas lautuvē, kuras tapat lä fabeedribas strabda preelsch eksporta (isweschanas us ahrsemem). Schais 53 lautuvēs tagad no lau ap 1/2 milj. zuhku gadā. Kopigas lautuvēs ween no lau un pahderwa pehrñaj (1903.) gadā ne masak lä 927,000 zuhlos un bes tam wehl 18,000 seelopus un 3000 aunus. Nododot zuhlos lautuvē, laufaimneels jau tuhlin dabu ismalkatu leelalo daku no zuhku wehrtibas, apreklintu pebz sinameem noteikumee; pahrejo sumu dabu pebz nokuchanas un beidsot gada beigas prozentus no lautuvēs pektus.

Leelakas no schim lautuvēm lauj libds 80,000 zuhku gadā. Lä lai knedelas mehds buhi tilai diwas laujumas deenas, kuras daschreis nahk us deenas lahtibas libds 600 zuhku, tä tad is sunda 50—60 un is minute 1 gabals, tad par schem panahkumeem ir jobrihnas, wehl eewehrojot to, lä katra zuhka iset zauri wiis kauschanas procedurai libds pakohschachai otwehfinamā weetla pa tifai libds 1/2 sundam! Ari zuhlgatu tapat lä sveestu domi iswed wiiswairot us Angliju.

Pirma lopiga lautuvē Danijs nodibinaja 1887. gadā. 1900 gadā wiis slaitis bija pereaudis us 26 un tagad to, lä teitis, ir 29. Konto zibku slaitis bija 1888. gadā — 23,407, 1895. g. — 528,811, 1900. g. — 660,000 un 1903. g. 927,000. Par pahderwa wairumu Anglija, lä slaita, buhs famalsajuse daneem av 25 milj. rublu, bet eeslaitot ari to zuhlgatu, kuru us Angliju suhtijuschi privati usnebmeji, isnahs wiis ihesjäts zuhlgatas wehrtiba libdsfiga 40 milj. rbi.

Ka treeschä leeziba par danu laufaimneelu beedrochanas nahk wiinu lopigä olu pahrofch an a. Ari te fastopam deesgan leelus slaitus, lad eewehrojam Danijs nelehti ne leelo platib. 1900. gadā Anglija famalsajuse par danu olam pahri par 10 milj. rubleem, bet 1902. gadā jau 14 milj. un 1903. gadā pat 17 milj. rublu. Olu slaitis, las schis sumas dewis, ir 1900. g. ap 336 miljoni, 1902. g. — 430 milj. un 1903. — 510 miljoni. Ja zaurmehra us il wiis slaita gabu 100 sles, tad olu eksportam ween wojaga wiismas

waj posludinga par nezeenigem fastahwt seemes deenesta, lä ari seem, kuri opwainoti no privata personam. Personam, kuras padarijuscas augshä mineteem libdsfigus noseegumus waj noseegumus barbus, bet par kureem likumä noteikta augstasi nela augshä mineteem sodi, pamaftnamas sods par weenu tresshu daku, bet us wiis muhsu us eeslodischam pahmahzibas namos noteikoteem sodis sods nooleeks us 14 ga-deem. Us scha manifesta pamata notilise atshabinaschanu no soda neatshabina wainigos no peenahluma atlhdinat zaur wiinu pahrklyumeem zeetusham personam padaritos shabdi un saudejumus.

8) Neisnemot no atveeglinajem, kuri peshkirti zaur scha manifesta 29. nodolas 5., 6. un 7. punteem, personas, kuras trauejuscas walts lahtib un atlaha meeru Somijas robeschä, usdoram Somijas generalgubernatoram op-spreest fokus, kuras waretu spert, lai atveeglinatu to personu likteni, kuraam aissleegts usturetes Somijas leelusaschachas robeschä un slabit kuru atlau Muhsu nolemchana preelsch.

9) Schaubas, las waretu zeltes pee schis 32. nodolas 1.—7. punstu ispildijuscas, atlahaamas Muhsu Somijas senata ischlehrschachan, fasinā ar generalgubernatoru.

Dots Peterbosā, augusta 11. deenā, no Kristus peedsimchanas iuhstosch devini smiti zeturta gadā, bet Muhsu waldschachas desmitā gadā.

Originala ar Keisara Majestates Pascha Rolu paralstis:

„Nikolajs“.

Par drhsa meera eespehjamib.

Tagadejais karsch ir breejmigals nela to war apraktit, pat breejmigals nela to spehj iiteblot dñshwak fantasijs. Baojanas kauja ihstenibä bija zilvelu apslaktechandas. Un ja tä eet tahlak, tad war notist, ka divi kura spehli apslak, bes ka libds buhu fahndis eewehrojamus, iischkroschus panahlumus. Doti dabisli, ka rodas domas: kamdeht tahtba fahstarpeja besmehrka apslaktechandas? Kam wina nahk par labu? Warbuht ka galu galu neweenai fahrotajai walstij, bet pamisam ziteem. Warbuht, ka kura kremi un japani weeni otru nomahzas, ziti til fmejas un gaiba, lai wehla kwaretu tur plaut, kuri ziti sehjuschi. Jau jenee comeeschi mahjeja teikt: kuri divi pluszus, tur tresshais fmejas. Tä jau tagad, freeweem-japaneem zihnotees, Anglija sem faveem ipahrneem dabu Tibetu, kura divreis til leela lä wiis wahzu leifara walts. Un pateefibä freeweem-japaneem islibstot un noflehgcham dñsds agrafti. Schis pats jantajums jau faran fahlotes tika noteikti, tilai zitadä weida usfahndis, apswehrits un atbilstets no kahda atlahahtibas darbineelu pulzina, kura leetpratiba bija leelaka, nela wina eejpaids. Schimbrischam ar jantajumi nodarbojas ziti, kuri leetpratiba ar waru stahw otradējā samehrā. — Tee jaht apkert, ka Japanu war ilgi deesgan wehl isturet un muhs veespeft wehl ilgal nest kura nasti, ja gribam Japanu fabragat us wiisem latkeem un tee ari ir deesgan jau redsejuschi un ir pahrliezinati, ka sekojot schim mehrlim mums janogahdā no zela breejmigis kawesti, kuri atronas ahrpus kura lauka, un kuras no zela nodabuht nam eespehjams ar naudu un saldeetem. — No otras puies wineem ari gaischi redsams, ka 18 waj 20 mehnhescht wehlat noflehgcham meers ar Japanu, kura tilai faruhtinato, bet naud gaischi talaustu, buhu eespehjams tilai par paneeru, kura pebz mas qadeem sekotu jauns, ainfains laich. Tadeht warbuhtibas, ar kahdām walstisviham jarehlna ir seforschas:

Waj nu Japanas galiga isnihzinaschanu, las prastiu no mums tahuus upurus, kuri muhs paschus libds ar Japanu libds ispostitu waj:

Draudigs islibgums, kura wehla kwaretu turperti fahstarpejs libgums lopejas aisslahwidas un usbrutschanas finā, kahds libgums ar Kreeviju jau ilgs gadus ir bijis japanu waldbas ideals. Nekahdas zitadas tresshas warbuhtibas wairs now.

Schis kuremu walts wihrs, kura laträ finā skaidri un gaischi eestki, lä „Daily Telegraph“ sinotajs wehsta, wehl pahsimejjs, la jautajums tahds, kahds tas tagad, bijis jau kura fahkumä, til par nelatimi gar wina ahrsimaschanu interefejas toris til tee, kureem trubka wajadfigas waras. Tagad wiis turperti apsver aprindas, kuras griba un darbi feso ahtri weens otram, un eewehrojot wehl to, ka materiali un pahrlieziomu bagatigi, toti war buht, ka meers teel noflehgcham drhskal, nela domaja. Tomehr, lä jau teiz, meera libgums nebuhs newena widutaja darbs, bet abu kura par-tiju weenoschandas, kura dibinafees us leetam, kuras wineem

5 mill. wiis, un tä la Danijs ir ap 270,000 pastlahwigu fahmeezib, tod us katu nahku 18—19 wiis slaita. Baojanas 1895. gada statistikas tur to bija 8,700,000, un tagad to buh libra finā ne maal par 10 miljoneem. Schie statiki rahda, la wiislopija, kura pee mums stahw stipti nowahrtä, war tapt par it eeneigui laufaimneezibas nofari, ja laufaimneeli gabbä par organisatjom, kura wiismasala fahmeeziba war sawas olas nodot slahpita noluhdas. Danijs schis oli eksporta organisatjais it dabigi pahslehdas it turu lopmoderneezibam un laufaimneem, na kura laufaimneeli nodarbojas ari ar kura ahrpibä, kura laufaimneeli, vahraudscham, apsimecham ar lopigus, un islibtischam. Bet wiiswairot nofari oli eksporta ir 1895. gadā dibinatait sejzalat oli tirdzneezibas breditibas („Dansk Andels Aegkopropt“), kuri tagad ir 32,000 breditru un kura apgrofa par 2½ milj. rublu oli un wiis.

5 mill. wiis, un tä la Danijs ir ap 270,000 pastlahwigu fahmeezib, tod us katu nahku 18—19 wiis slaita. Baojanas 1895. gada statistikas tur to bija 8,700,000, un tagad to buh libra finā ne maal par 10 miljoneem. Schie statiki rahda, la wiislopija, kura pee mums stahw stipti nowahrtä, war tapt par it eeneigui laufaimneezibas nofari, ja laufaimneeli gabbä par organisatjom, kura wiismasala fahmeeziba war sawas olas nodot slahpita noluhdas. Danijs schis oli eksporta organisatjais it dabigi pahslehdas it turu lopmoderneezibam un laufaimneem, na kura laufaimneeli nodarbojas ari ar kura ahrpibä, kura laufaimneeli, vahraudscham, apsimecham ar lopigus, un islibtischam. Bet wiiswairot nofari oli eksporta ir 1895. gadā dibinatait sejzalat oli tirdzneezibas breditibas („Dansk Andels Aegkopropt“), kuri tagad ir 32,000 breditru un kura apgrofa par 2½ milj. rublu oli un wiis.

Schie stanigee beedrochandas panahkumi (1903. gadā) Danijs laufaimneeli fahneha no Anglijas par sveestu, zuhlgatu un olom ween ap 135 miljonus rublu!) ir beedrochandas prinzipi eewehrojuschi tagad bes mas wiis danu laufaimneezibas nofari. Tagad tur wiis ir organisatfahndis, gan masafas beedritas, gan leelüs centralis, kuras darbojas peen-sirgi un peenlopi fahneha vahlabodamas, gahdadamas par noflehgcham labibas sehku, par lehäm un labam maschinam un ribleem, par laufaimneezibas darba spehli, par kreditu, apdroshinajumem u. t. t. Katsa masafas fahneeli stahw la lozeliis ween ap 135 miljonus rublu!) ir beedrochandas prinzipi eewehrojuschi tagad bes mas wiis danu laufaimneezibas nofari. Tagad tur wiis ir organisatfahndis, gan masafas beedritas, gan leelüs centralis, kuras darbojas peen-sirgi un peenlopi fahneha vahlabodamas, gahdadamas par noflehgcham labibas sehku, par lehäm un labam maschinam un ribleem, par laufaimneezibas darba spehli, par kreditu, apdroshinajumem u. t. t. Katsa masafas fahneeli stahw la lozeliis ween ap 135 miljonus rublu!) ir beedrochandas prinzipi eewehrojuschi tagad bes mas wiis danu laufaimneezibas nofari. Tagad tur wiis ir organisatfahndis, gan masafas beedritas, gan leelüs centralis, kuras darbojas peen-sirgi un peenlopi fahneha vahlabodamas, gahdadamas par noflehgcham labibas sehku, par lehäm un labam maschinam un ribleem, par laufaimneezibas darba spehli, par kreditu, apdroshinajumem u. t. t. Katsa masafas fahneeli stahw la lozeliis ween ap 135 miljonus rublu!) ir beedrochandas prinzipi eewehrojuschi tagad bes mas wiis danu laufaimneezibas nofari. Tagad tur wiis ir organisatfahndis, gan masafas beedritas, gan leelüs centralis, kuras darbojas peen-sirgi un peenlopi fahneha vahlabodamas, gahdadamas par noflehgcham labibas sehku, par lehäm un labam maschinam un ribleem, par laufaimneezibas darba spehli, par kreditu, apdroshinajumem u. t. t. Katsa masafas fahneeli stahw la lozeliis ween ap 135 miljonus rublu!) ir beedrochandas prinzipi eewehrojuschi tagad bes mas wiis danu laufaimneezibas nofari. Tagad tur wiis ir organisatfahndis, gan masafas beedritas, gan leelüs centralis, kuras darbojas peen-sirgi un peenlopi fahneha vahlabodamas, gahdadamas par noflehgcham labibas sehku, par lehäm un labam maschinam un ribleem, par laufaimneezibas darba spehli, par kreditu, apdroshinajumem u. t. t. Katsa masafas fahneeli stahw la lozeliis ween ap 135 miljonus rublu!) ir beedrochandas prinzipi eewehrojuschi tagad bes mas wiis danu laufaimneezibas nofari. Tagad tur wiis ir organisatfahndis, gan masafas beedritas, gan leelüs centralis, kuras darbojas peen-sirgi un peenlopi fahneha vahlabodamas, gahdadamas par noflehgcham labibas sehku, par lehäm un labam maschinam un ribleem, par laufaimneezibas darba spehli, par kreditu, apdroshinajumem u. t. t. Katsa masafas fahneeli stahw la lozeliis ween ap 135 miljonus rublu!) ir beedrochandas prinzipi eewehrojuschi tagad bes mas wiis danu laufaimneezibas nofari. Tagad tur wiis ir organisatfahndis, gan masafas beedritas, gan leelüs centralis, kuras darbojas peen-sirgi un peenlopi fahneha vahlabodamas, gahdadamas par noflehgcham labibas sehku, par lehäm un labam maschinam un ribleem, par laufaimneezibas darba spehli, par kreditu, apdroshinajumem u. t. t. Katsa masafas fahneeli stahw la lozeliis ween ap 135 miljonus rublu!) ir beedrochandas prinzipi eewehrojuschi tagad bes mas wiis danu laufaimneezibas nofari. Tagad tur wiis ir organisatfahndis, gan masafas beedritas, gan leelüs centralis, kuras darbojas peen-sirgi un peenlopi fahneha vahlabodamas, gahdadamas par noflehgcham labibas sehku, par lehäm un labam maschinam un ribleem, par laufaimneezibas darba spehli, par kreditu, apdroshinajumem u. t. t. Katsa masafas fahneeli stahw la lozeliis ween ap 135 miljonus rublu!) ir beedrochandas prinzipi eewehrojuschi tagad bes mas wiis danu laufaimneezibas nofari. Tagad tur wiis ir organisatfahndis, gan masafas beedritas, gan leelüs centralis, kuras darbojas peen-sirgi un peenlopi fahneha vahlabodamas, gahdadamas par noflehgcham labibas sehku, par lehäm un labam maschinam un ribleem, par laufaimneezibas darba spehli, par kreditu, apdroshinajumem u. t. t. Katsa masafas fahneeli stahw la lozeliis ween ap 135 miljonus rublu!) ir beedrochandas prinzipi eewehrojuschi tagad bes mas wiis danu laufaimneezibas no

gumu preelschā. Muhs eeschuschinaja ar pasazinam par $\frac{1}{2}$ miljona (500,000) wihru leelas armisas gatavibū, las kuru latru brihdi Mandschurijā warot usfahlt sawu daribbu. Tif sad pebz Tirenitschengas — laujas pee Jalu upes — israhdijs, zil nedibinati tahdi paregojumi, schi muhsu preses daka pahrgrošja sawu istureschanos un nu muhsu lara gatowibas weetā sahla usvilst jeremiadi par muhsu nesagatowoschanos us laru, lahdas negatowibas zehlonis esot muhsu meera mthleitiba. Naw lo schaubitees, ta latra lara mehklis ir uswara un taphbz arween ta karotaja, las laujas saude, ari naw sagatawojusēs us laru jeb ar ziteem wahrdeem: naw sagatawojusēs, lai eeguhu panahkumus. Ta peemehtram ari Franzija 1870. g. nebija sagatawojusēs, lai Wahziju uswaretu. Bet tas wehl nenofishmē, ta mehs nebuhtu us laru gatawojuschees. Ta buhtu netaisna muhsu waldbas apwainoschana, ja mehs winai pahrmestu, ta ta nebuhtu paredsejuse un ispratuse japanu nobukku mums Korejas un Mandschurijas deht ar eerotscheem rölk stahtees preti. Jau 1903. gada wasarā Kreewija brunojas, ta peerahda fareiwju (diwas brigades no 31. un 35. diwissjam u. t. t.) pahrweetoschana no Eiropas-Kreewijas us Tahtajeem Austrumeem, ta ari eevehrojamas slotes suhtschana us Beelās jeb Klusās juhras ubdeneem, noluhlo, pastiprinat muhsu tureenes sloti. Deemschehl tif Krabdijs, ta schi gatawoschanas nebija peeteeloscha preelsch lara ar til bihstamu eenaibneelu ta Japano.

Nav tagad laiks ismeklet, waj muhsu "liberali", kā
wīsa sawā newainibā sīro "Moslowstija Wedomostī", ir
wainigi pee ta, kā mehs us karu nepeeteikoschi sagatavojū-
sches. Bet waj gan wīni bija tee, kas aiskawēja Sibirijsas
dselszela otru sleekhu līfschanu un dselszela buhwi ap Baikalu?
Bet veena leeta ir skaidra: mums iša pāwasara un schis
wasaras karā bija Japanai jaatdod leela dala no teeni ap-
gabaleem, deht kureem tagad teel karots, proti Koreja,
Deenwidus-Mandschurija lihds Hunho upēi un Liaotungas pu-
ssala mums nu jaekaro no jauna, ja karu beidsam ar fēkum.
Lai nu ari schis karsh beigtos kā beigdamees, tīk dauds
tomehr war jau tagad sozit, kā sahkot waj no pat Petera
Veela laikem Kreevija nav weduse tīk greihu kare, kā tagad
ar Japanu. Breefsh nahloscha gada wasaras waj rubena
mās zerību us isschliroscheem panahlumaem. Un it ar' labak
ruhltai teeschamībai droshī pretim raudsitees, nēla geuhio
stahwolli noleegt. Muhsu panahlumu drosha nahkamības
kīla mellejama muhsu lihdschīnejo saudejumu zehlonu apsi-
nīgā ispehtischanā un atsīhschanā. Pee tagadejā spehla fa-
mehra wispahri japani ir waj arveenu usbruzeji. Ir nu
finams gan ari bijuschi gadijumi, kur mehs esam mehgina-
juschi no atgainaschanās pahreet usbrukumā, kahds gadijums
peemehram bija generala barona Stakelberga korpusa gah-
jeens Port-Arturai palihgā, un las tīk behdigī beidsas ar
Wasangou lauju. Ģemesli, kā tahdi usbrukuma mehginajumi
neisdewusches, nav mellejami eenaidneeka pahrspehla ween,
bet nereti tabdu pasahlumu isdarischānā neihestā laikā — no-
kaweschānā. Tā, peemehram, kad muhsu armija 17. aprīli is-
gahja no Laojanas un devās us Jalu upi japanu generalis
Kuroki jau tai paschā, 17. aprīli bija pahrgahjis pahr Jalu
upi un jau otrā deenā kreeveem pēž saudetas laujas bija
jaatkāpjas. Ja muhsu deenwidus armijas lara gahjeens,
kas beidsas ar Wasangou lauju, buhu notizis veenu mehnēki
agrāk (aprīli), tad vīna panahlumi warbūti buhui bijuschi
gluschi zitadi. Aprīli muhsu lara spehls wehl bija dauds
leelaks, nēla japanu. Stakelbergs un Stejels buhui ware-
juschi Kuroki armijai dotees preti, kad ta wehl nebija pa-
spehjuſe galigi iſzeltees malā un tad jau usbruki japaneeim.

No otras puſes — apſwerot japanu kara mahſlu, jaſaka, ka ta nebuſt nepelna til pahrmehrigi leelas uſſlawas, lahdū tai peefchir. Marſchala Ojamas kara plans ſinamis ſau iſtrejīš "uguns provi" un uſſlatams wispahri par iſdewuſchōs. Aidalidams apm. ^{1/5} no ſawemū karewijeem preeſch Port-Arturas eelenſchanas, tas vijuſ pahrejoſ ſpehlus falopjis un raidijis zihna pret muhſu Mandſchurijas armiju, neelaiſdamees iſhimibrihſham ar tahdeem iſhlaſeem blakus planeem, kā kara gahjeenu pret Sachalnu un Kamtschatku. Bet daschā ſinā japanu rihziba ari paweizinajufe tagadejā kara ſtahwolka nenoteiktiſas attihiſtiſu. Wifa japanu kara darbiha iſdarita ar ahkahrīgi leelu apdomiſu un gauſiſu. Tas mums nahzis loti par labu. Ta mehe warejām noſtiprinatees muhſu iſwehleitās poſiſijsās un dabuhę poſtiprinajumus, kā peem. pee Daojanas. Schahda japanu pahleela apdomiſa un gauſiſa iſſlaidrojas zaur to, ſa wineem truhla pilnigu ſini par muhſu kara ſpehla ſtiprumu Tahtajos Auſtrumos. Muhſu ſpehlus Tahtajos Auſtrumos japani ſahkumā bija noweheriejuſchi par daudſ augſtu."

Laujanas Laujā Frituschi un eewainoti,

la lara ministrijas organs „Ruski Inwalid” siao, mums va-
wisam 465 virsneesi, to larpā bijuschi 6 generati, 39 sektabu-
ofizeeri un 420 virsosfizeeri. No scheem, mineteem 465 virs-
neeleem kritischi 80, eewainoti 286, satreekti 86 un lara laukō
palikuschi 18.

Mufdena un Tjelina.

Lihds schim wehl naw slaidri sinams, kuen weetu pe
Mandschurijas dselszela aisslahwes muhsu armijas galwenee
spehli, Muldenu waj Tjelinu.

Muldenu ir galwene Mandschurijas pilsehta un bes tan
mandschu dinastijas sen send galwas pilsehta. Beezas werstes
us seemet-reetumeem ir leisarislee lapi (Tschaozin) un 10
wersies us seemet-ausstrumeem ari lapi (Tulin), kuros pagla
hati tagad walodoschja leisara nama sentochi. Ap lapeem in
brihnischti slaiti dahrsti ar dauds un daschadam buhwem un
statujam. Bate pilsehta ir 4 werstes us seemeleem no Hun
ho upes, us lihdsenab weetas. Ap wiau ir wezs, yudsa
gruwis muhris, ap 15 werstes garsch. Pilsehtas wideenä tö
faulda leisarisla pilsehta, ir ari ar muhri eerobeschota. Ta in
pils un wifas swarigalas estahdes, tat slaita ari freewu
lineeschu bankas nodata. Muldenu ir galwena tirdsneeziba
pilsehta un Deennid-Mandschurijas zentris. Ta ir pec djels
zeta, 60 werstes no Laojanas, 65 werstes no Tjelinas un
500 werstes no dselszelu mesgla slazijas Harbinas. Mulden
krustojas wairaki weetejee, ta faultee mandarinu zeti. Pil

sestā ir ap 80,000 eedslīhvotāju; dzelzceļa stacija ir no vienāk
ap 3 viesītēs atšķaita.

Ljelina ir 65 werstes no Muldenas un 3 werstes no Laohe; wina atrodas pēc Tschaihe upē. Gedzībhotaju ap 25.000. Ljelina ari ir eewebrojams tirdzneezibas un rubzneezibas zentris; fatissmes widus punkts starp Seem-Deenwidus Mandzjuriju.

Appabals starp Laojanu un Mulsenu, kur tagad pahre-
zelts lara darbibas galwenais zentris, peh; dabas ir maitsis
Us reetumeem no dselzeta steepjas Laohe upes plaschais un
lubdsenais llajums, pee lam weena no schas upes galwenam
veetelam — Hunhe, sedama schlehrsam pahre dselzetu, tel
Laohei eehlausus avm. 25 werstes.

Musdenas aplahrtne Hunhe uye ir ap 80 faschenus.

platā un ūsūsā laisā ap 3 pehdas dītā. Muldenas turumā
Hunhe freisais ūras ir lehsens, labais — ūshws, ap 3 ūs
schenu augstumā. Lihds Inpanas ūahdschai wina tel ya ūal-
nainu apgabalu, las pebz tam pamāsam isplešcas lihde-
numā, las Muldenas aplahrtne ir ap 30 wersles plats.

Austrumos no dīselzēka starp Laojanu un Muldenu
lihdsenumā pahret ūlnajos, kuri ūstahdas no Dalina ūlnu
wirtnes. Ūlnaja wirtspuse ir ap 10 wersles platā, aug-
stums 2000 pehdas. Us ūsemeleem ūlnu ragi ūlezzas u
Hunhe upi, deenwidos us Taitische. Bahr Dalina augstu-
meem ūlara ūpehls war eet us ūfām ūsem. Us ūsemeleem
no Muldenas aif Hunhe ūpes ūplešcas no deenwidu-zeetu-
meem us ūsemeleu-astrumeem otrs ūlnajos — ūamalini
(platums no 3—10 werslem, augstums no 300—3000 peh-
dam). Klajumā starp Muldenu un ūlelinu ūchur un tur i
neleeli ūskalni.

Tauni Tara darbi

Japni kara darbi Mandschurijā atlal eesahkluschees
Pehz asfainindas Laojanas kaujas kreemu kara pulki atlahpā
us seemeteem, us Mukdenas-Tjelinas-Harbinas puši. Japan
teem sekoja. Pee Mukdenas kreemu kara pulku atlahpschanā
mitejās. Deenas desmit eestahjās tahds lä ilusumis. Kreewē
armija, likas, sagatavojās us Mukdenas aissahweschani
otra atlal us usbrulschani. Tagad nu japanu armijas u
preelschu wirsichandas atlal eesahklusēs. Vjujschi jau vairak
preelschvullu zihnnai. Lä peent pehz „Krt. tel. ag.“ 6. sept. jau, k
sino generaladjutants Europatins, tituse nowehrota eenaidneek
us preelschu wirsichandas kustiba, pee Dakinas aishas. Pawākar
(6. sept.) tab ari japani diwas reises usbruluchi lahdati sebi
aishas kreemu posizijai. Ubi japanu usbrulumi tiluschi aissit
ar ewehrojameem saudejumeem. Kreewēm kritischi 1 osi
zeeris un 3 saldati un ewainoti 43 lareiwji.

Kia zihnas ap Mukdeni jau nofeek shivwas, par to lee
zina starp zitu ari seloschà japanu lara pulku wirskoman
danta feldmarschala Ojamas telegrama:

"Kahda kreewu nodala, fastahwocha no mašakai
4 bataljoneem kahjneelu, 8 eskladroneem jahtneku, ar 8 leel-
gabaleem no Gučhunas puſes, lä ari weens bataljons kah-
neku ar maſu kawalerijas nodalu un 6 leelgabaleem n-
Muldenas zela puſes, isdarija 17. (4.) sept. pretusbrukum
muhsu kolonai pee Pintatſi, 13 jubbjes us ſeemeeteem n-
Bensichu. Niñia zihna ilga lihds pulftien 3 pehz puſdeenaas
No Muldenas zela puſes kreewi peenahja turu pee muhsu
kara pulfeem, bet ap pulftien 4 pehz puſdeenaas sahla ar
kahptees us ſeemeelu-reetumeem. Muhsu artilerija fekoj
kreeweem un padarija wineem eewehrojamus ſaudejumu
Kreewu galvenee ſpehli pamafam atkahpäas, artlahdami tle-
lahdu nodalu, krea firdigī turejās preti; tomehr ap plft.
wakarā ari ta tika atspezia atpakał. Kreewu ſpehls, kura
japani usbruka pee Pintatſi, fastahweja no 7 bataljoneem
kahjneelu ar 2 baterijam artilerijas. Kahda dala no ſchä-
kara ſpehla nodatas wehl 18. (5.) sept. bija redſama n-
muhsu kolonu frontes. Kreewu galvenee ſpehli, lä rahdas
zenehmuischi ſtehrelli pee Weijanti un ſtāngfianu"

Waj schimbrihscham noteek tif preelschpušku zihnas, jeb waj jau eesahlfusēs abu armiju wišpahreja zihna, par to pilnigu ſinu azumirekli wehl truhlfst. Behz wiſam peenahkuſchām ſinam gan, leefas, eesahlfusēs jau wišpahreja lauja jeb wišmas ſchis laujas preelschpahle. Japanu armijas ſtahwollis pee Muldenas lihdſinotees winu armijas ſtahwollim pee Daojanas. Eukoli armija atronotees us ſeemel-rihteeem, Oku armija deenwidos un Nodju armija reetumos no Muldenas. Ari pee Muldenas Eukoli usdewums eſot apeet muhſu armiju un tai aiffsprostot atlahpfchanas želu us Tjelinu-Charbinu. Bet ari Nodju raudisſchot apeet freewu armiju reetumos no Muldenas.

Pehz „Local-Anzeiger“ sinam japanu pirmo usbrukčanas gruhdeenu tagad wajadses isturet barona Meendorfa korpušam un 6. Sibirijas korpušam, kuri atronotees pee Hunho upes. Kara fpehls, kurſch peedalijas pee Baojanas laujas, atronotees reserwā. No Muldenas us deenividus-austriumeem atronotčas uſkalnu rindas eerihloti aiffchogojumi no dſelonainam drahtim un ifrakas, ta fauktas, wilku bedres. Te japanu usbrukunu nahljees atſit generalim Bildersinam. No ſchis pirmas atgainaſchanas zihnas iſnahkuma tad attkarachotees Eukopatfina nolehmums: waj wiſch veenemſchot zihnu pee Muldenas jeb waj atka hpfjees us Tjelinu. — No Tokio telegrafe „Berl. Tgbl‘am“, la marſhals Ojama eſot uſſahzis uſmahlſchanos wiſa fronte. Japanu lawalerija apeet abus kreewu amijas fpahrnus.

Gewehrojot japanu duhschibu un wisu spehlu janem-schanu, lä muhsu zeen. lasitaji reds no Wisaugstalā rejskripta generaladjutantam Grippenbergim, ari nodomats stipri paleelinat kreenu armiju un lara spehla labakas pahrvaldibas, manewreschanas un kustibas deht muhsu Mandschurijas armiju eedalis diwās armijās. Par pirmās armijas wirs-komandantu paleek generaladjutantis Europatins, par jaundibinamas otrās armijas wirs-komandantu teek eezelis Vilnas lara apgabala preelschneels generaladjutantis Grippenberggs.

Kaujas pēc Port-Arturas

Sibnas pee Port-Arturas paleel isdeenas shwakas. Abi
prettneeki zibnas us dshiwibu un nahwi: weeni, lai libds peh-
dejam afins pileenam aifstahwetu zeetolfsni, otri, lai to par-
satru zenu eeenemu. Kur zibnas til shwas un ilgt til ilgt,
tur ar laisu erodas seiwischs ruhltums ieb labati niums.
Weens juhtas ewainoits un aifstahrits sawā godā, la
newar deelgan ahtri weisti prettneela, otrs, la saudē un
saudeita newar atdabuht. Tas fabp, nejauft gresch firdi, rokas
sawellias krampjveidigi duhē, pag, es tew to gan atmashaschu.
Up Port-Arturu jau zibnas ar tahdu niumu, fashutumu
un ismisumiu, la schauschalas isseen zaur kauleem lasot jau-
nalas finas par zibnam pee Port-Arturas. Ta, ta „Sr. tel. ag.“
fin, tahds freewu leitnants, kass Radiswils, suram isdeweies is-
lawitees zaur japanu blosadi un is Port-Arturas ar leelu paku
depeschu un webstu (80 mahz). Iaimigi nonahst Tschifū, stabsta,
la winsch gan jau tahwees libdī wairatos karos, la peem,
ari anglu-buhru kara, bet tahdu til bremigun schau-cha-
ligu zibau un kara niumu, la pee Port-Arturas winsch
neefot redsejis. Ja, til tagad winsch wehl ibsti redsejis
zif schauischaligs un bremigs ihstenibā war buht karsch.
Gubam liblu puhsiot neapbediti us lauka. Walts saldateem
hotu 30 jastahwot no puhsioscheem libkem. Smala til leela
un neisturama, la saldateem lampars jaleelot pee deguna, lai
nebuhi japanighbst. Kad wehisch libka smalu puhsiot pil-
sehtu eelschā, tad ta smiedot, la geuhti dwachot. Ja, bet
laopebz liblu neapbeda? Tas jau luhs zibnas niuma felas.
Karots teelot waj bes miteschanas. Kad weeni nogurutsch,
zibas eint asti. Sibnas aissneauschas tahdu valahri la par-

